

واکاوی فضای مبلمان ساختمان در معماری داخلی

بابک محمدی^۱، پیمان نقی پور^۲، یاسر نریمان پور ملکی^۳، بهاره جودت^۴، داود عباسی^۵

۱- دانشجوی کارشناسی ناپیوسته مهندسی حرفه ای معماری، دانشکده مهارت و کارآفرینی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

Email: babakmohammadii68@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ناپیوسته مهندسی حرفه ای معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ایران

Email: peyman.naghipour@yahoo.com

۳- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

Email: yaser.narimanpour@gmail.com

۴- دانشجوی کارشناسی پیوسته مهندسی معماری، موسسه آموزش عالی اسوه، ایران

Email: baharehjodot@yahoo.com

۵- دانشجوی کارشناسی ناپیوسته مهندسی حرفه ای معماری، دانشکده مهارت و کارآفرینی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

Email: davoodabbasi6657@gmail.com

Analysis of Building Furniture Space in Interior Architecture

Babak Mohammadi¹, Peyman Naghipour², Yaser Narimanpour³, Bahareh Jodot⁴, Davood Abbasi⁵

1- BSc Student of Architectural Professional Engineering, Faculty of Skills and Entrepreneurship, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran - Email: babakmohammadii68@yahoo.com

2- Bachelor's degree student, Architectural Professional Engineering and Islamic Azad University, Tabriz Branch, Iran - Email: peyman.naghipour@yahoo.com

3- Club of Young and Elite Researchers, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran - Email: yaser.narimanpour@gmail.com

4- Undergraduate Student of Architectural Engineering, Osweh Institute of Higher Education, Iran - Email: baharehjodot@yahoo.com

5- BSc Student of Architectural Professional Engineering, Faculty of Skills and Entrepreneurship, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran - Email: davoodabbasi6657@gmail.com

babakmohammadii68@yahoo.com: ایمیل نویسنده مسئول

*Corresponding Author, Email: babakmohammadii68@yahoo.com

چکیده

مبلمان نقش مهمی در زندگی حرفه ای طراحان داخلی دارند. آن‌ها از آن به عنوان ابزار اصلی برای نمای متفاوت به هر اتاق یک خانه استفاده می کنند. باید در نظر بگیرد بدون مبلمان مناسب اتاق شما خالی است. یکی از عوامل مؤثر در شکل گیری و توانایی ارتباط مخاطب با فضای داخلی، مبلمان آن فضا است. فرم، سبک و چیدمان مبلمان دارای پتانسیل های مفهومی و کاربردی است که در درازمدت بر نحوه عملکرد، روحیه و رفتار کاربران فضا تأثیر می گذارد. هدف از این پژوهش بررسی عوامل مؤثر در طراحی مبلمان، تلاش برای یافتن پارامترهای شکل دهی فضای داخلی به وسیله مبلمان است. بدین منظور رویکرد هر یک از عوامل ایجاد اشکال مختلف مبلمان به طور کلی مورد بررسی قرار گرفته و هر سهم در بازسازی معماری داخلی سنجیده شده است. روش تحقیق در این خصوص توصیفی-تحلیلی بوده و در برخی اسناد به مطالعات کتابخانه ای اشاره شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد که مهم ترین عوامل در شکل گیری مبلمان در قالب اجتماعی، فرهنگ، سنت و اقتصاد عواملی هستند که سبک مبلمان را تعیین می کنند و سبک مبلمان ارتباط مستقیمی با معرفی هویت معماری داخلی و طراحی فضا خواهد داشت.

واژه های کلیدی: معماری، مبلمان، ساختمان، فضا، معماری داخلی.

Abstract

Furniture plays an important role in the professional life of interior designers. They use it as the main tool to give a different look to every room of a house. You should consider that your room is empty without suitable furniture. One of the effective factors in the formation and ability of the audience to communicate with the interior space is the furniture of that space. The form, style and arrangement of furniture have conceptual and practical potentials that affect the way of functioning, mood and behavior of space users in the long run. The purpose of this research is to investigate the effective factors in furniture design, to try to find the parameters of shaping the interior space by means of furniture. For this purpose, the approach of each of the factors of creating different forms of furniture has been examined in general and each contribution has been measured in the reconstruction of interior architecture. The research method in this regard is descriptive-analytical and library studies are mentioned in some documents. The research results show that the most important factors in the formation of furniture in terms of social, culture, tradition and economy are the factors that determine the style of furniture and the style of furniture will have a direct relationship with the introduction of the identity of interior architecture and space design.

Keywords: Architecture, Furniture, Building, Space, Interior Architecture.

۱- مقدمه

معماری محتوای معنادار اشیاء را در مکان شکل می دهد. امروزه توجه به محتوای هر اثر معماری مهمترین گام در ایجاد تعامل موثر کاربر با فضا تلقی می شود. مولفه های موثر بر کیفیت مکان، شامل ارزش گذاری عناصر تشکیل دهنده آن است. این در حالی است که مبلمان مورد استفاده در این فضا در یک رابط دو طرفه با فضا قرار گرفته و ارزش گذاری مکان و محصول را در پی خواهد داشت. مطالعه پیام هایی که این تعاملات را می دهد نشان می دهد که درک نشانه شناسی فضا را می توان به عنوان یک رابطه دو سویه در چارچوب یک معناشناسی رفتاری تفسیر کرد (Velte, 1951).

نقش معنادار فضا را می توان در چند عامل تعریف کرد: انسان، عناصر معماری، اشیاء و جو. هر یک از این عوامل دارای رویکردهای مادی و معنوی هستند که بعد نشانه شناسی بیانگر تعامل سازنده و معنادار در فضا خواهد بود. از سوی دیگر، مبلمان در گشتالت طبیعت را در بر می گیرد و عناصر ریزساختاری را در بر می گیرد که علاوه بر ظاهر به عنوان یک محصول، چیدمان و چیدمان اشکال مختلف را در بر می گیرد و از این رو کیفیت چند وجهی را برای هویت و هویت به ارمغان می آورد. شناسایی سبک فضا در تحقیق حاضر ابتدا پارامترهای تعیین کننده در طراحی مبلمان داخلی مورد بررسی قرار گرفته است (Egging, 2005). سپس با توجه به مهم ترین عوامل تعیین کننده ارتباط بین فضای داخلی و کاربران فضا، عواملی که محتوای داخلی را تعریف می کنند، مشخص می شوند. با مطالعه تطبیقی و نگاهی نظام مند به عوامل مؤثر در شکل گیری مبلمان و هویت فضا، مشترکات مورد بحث مشخص می شود. در این راستا، سوال تحقیق به گونه ای طراحی شده است که تا چه اندازه حساسیت معماری داخلی مبلمان انتخابی در تعیین هویت و محتوای فضا وجود دارد. در این مقاله سعی شده است با بررسی نقاط قوت و ضعف مبلمان و سبک آن، میزان حساسیت معماری داخلی مشخص شده و به سوال مورد نظر پاسخ مطلوب داده شود (Glimcher, 2000).

۲- مبانی نظری در شناسایی مبلمان

بر اساس تئوری مونو، محصولاتی به غیر از عملکردهای فنی فنی، دارای دو جنبه زیبایی شناسی کارکرد و محتوا و کارکرد نمادین هستند که جوهر گشتالت آن شی را تشکیل می دهد. یک شیء بدون زیبایی فرم و بدون محتوای مفهومی، در نهایت نمی تواند یک شیء مؤثر باشد و به دلیل عدم ارتباط با درون و مخاطب، تناسب و تعادل لازم برای تعریف مجموعه را ندارد. بنابراین مبلمان به دلیل کارایی و تنوع گسترده ای که دارد تحت تاثیر شرایطی غیر از عوامل تک بعدی قرار می گیرد. این موضوع در فرآیند طراحی مبلمان موثر است. تسلط طراح بر اهداف زیبایی شناسی در شکل دادن به محصول می

تواند رویکردهای متنوع تری را برای طراح به ارمغان آورد. شکل مبلمان و سطح تعامل با کاربر و فضا به تعادل بین عوامل اجتماعی، فرمی، فنی و اقتصادی بستگی دارد که در جدول ۱ نشان داده شده است.

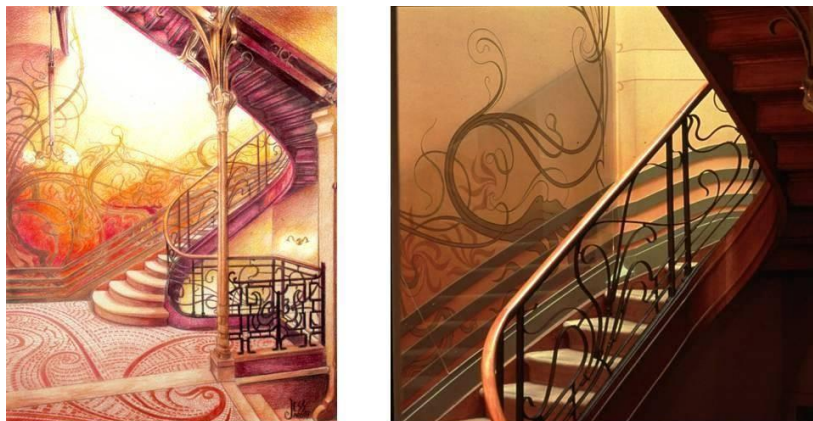
جدول ۱: عوامل موثر در شکل گیری مبلمان داخلی

عوامل اقتصادی	عوامل فنی	عوامل شکل	عوامل اجتماعی
قدرت خرید	عملکرد مطلوب	محتوای نمادین کار	فرهنگ
رقبا	ارگونومیک	تناسبات زیبایی شناختی	سنت
روش	توانایی تولید	نسبت های ارگونومیک	طبقه اجتماعی
تبلیغات	چند منظوره	سبک مبلمان	نیازهای روانی مخاطب

همانطور که در معماری داخلی، فرم تطبیقی در فضا، زیبایی شناسی مجموعه را تعیین می کند، چیدمان همسان اجزا در فرم مبلمان که برگرفته از تناسب اجزا نسبت به یکدیگر است، معرفی نهایی بسیار مهم است. فرم. یک مبلمان از جنبه های مختلف تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می گیرد که حاوی محتوا و هویت است. الگوی ساختار فرم سبک های مختلف مبلمان نشان می دهد که فرم و شاخص اجتماعی حلقه اتصال فرم و محتوا در تعامل با انسان است (Burdek, 2005). زیرا کارکرد فرهنگ و بازخورد اجتماعی ایجاد نمادها، باورها و پیام های بصری است که شامل تزئینات برخی از این پیام ها می شود. فرهنگ دارای الگوهای خاصی از زندگی اجتماعی است که بخشی از ارزش ها، مفاهیم و باورهای بیان شده در اشیاء، خدمات و فعالیت ها را باز می کند. عینیت در فرهنگ با اشیاء، سبک های مختلف، غذا، لباس، محصولات و فضاها مرتبط است. از سوی دیگر عوامل اجتماعی-اقتصادی تعیین کننده میزان سلیقه و میزان و نوع تقاضای مخاطب است که در تعیین سبک تاثیرگذار است. در شکل های ۱ تا ۳، نوع مبلمان در دو سبک نشان دهنده نگرش های متفاوت به شکل، عناصر کلان و خرد، فرهنگ مصرف کننده، روان شناسی جامعه هدف و میزان تقاضای بازار و قدرت خرید مخاطبان است.

شکل ۱: صندلی هنر نو، طراحی توسط آنتونی گائودی، ۱۹۰۲ (Burdek, 2005).

شکل ۲: نمای داخلی هتل تاسل - طراح: آنتونیو گائودی - ۱۸۹۴ (Glimcher, 2000).

شکل ۳: صندلی و گلدان کار آلوار آلنو (Kunz, 2000).

شکل ۱ و ۲ مبلمان و فضا را نشان می دهد که هر دو به سبک آرت نوو با ویژگی های عناصر ماکرو و میکرو طراحی شده اند. خندق ها و امتداد خطوط در فضا، استفاده از رنگ ها، بافت ها و نمادهای عناصر گیاهی برگرفته از طبیعت، هارمونی خاصی به این دو طرح بخشیده است. سبک آرت نوو یکی از سبک های متأثر از فلسفه شرق و خاور دور و آغاز و پایان خطوط اصلی در کالبد طراحی و فضا است (Kunz, 2000)، چرا که نوع نگرش در این فلسفه بی نهایت و بی نهایت است. سازنده. بنابراین، صندلی شکل ۱ دارای یک خانواده متمایز با فضای هتل تاسل در شکل ۲ است. از سوی دیگر، نوع سبک های فرم و استفاده از خطوط و منحنی های آزاد در شکل ۳ نشان داده شده است که توسط طراحی شده است. آلدو آلوار. او با ایجاد تفاوت در بینش و روش طراحی مدرن خود، از خطوط فرعی فرم ها در طبیعت اکوسیستم دریا، کوه و خشکی در آثار خود استفاده کرد و نشان داد که لبه های دایره ای و موج نیز می تواند به عنوان مثال در گلدان اجرا شود او همچنین با استفاده از مواد طبیعی فرآوری شده مانند لایه های چوبی مبلمان را طراحی و ساخت و صندلی هایش با فرم های نرم و راحت یکی

از معروف ترین قطعات طراحی مبلمان در جهان است. آلتو توانسته بود صندلی هایی با تخته های چند لایه و خمش طراحی کند که برای سهولت در نشستن و قرارگیری پاها و نشیمنگاه ها در نظر گرفته شد. این سبک علیرغم داشتن دیدگاه های متفاوت به طراحی مدرن، شکل بیومورفیک به خود می گیرد.

۳- پیروی از سبک مبلمان از عناصر تشکیل دهنده معماری داخلی

یکی از رویکردهای رایج مورد استفاده معماران، تطبیق مبلمان در فضا است. در ارتباط با پروژه های بزرگ مانند خانه های ویلایی و ساختمان های اداری، معماران شناخته شده مبلمان خاصی را طراحی کرده اند. هدف اصلی از طراحی مبلمان داخلی ایجاد نقش ویژه در یک سیستم بزرگتر بوده است. بنابراین می توان گفت که این زیبایی شناسی بازتاب ایده هایی است که نقش بسیار مهمی در کلیت فضا دارند (Soleimani, 2011).

اولین نکته ای که در ایجاد تعامل موثر بین انسان، فضا و مبلمان باید به آن توجه کرد، شناخت هماهنگی بین حوزه های طراحی مبلمان و طراحی داخلی است. معنای فرم مبلمان در اولین تماس خود با مخاطب پیام زیبایی شناختی خواهد بود. از سوی دیگر، فرم مبلمان با یکدیگر زمانی تعریف می شود که در پس زمینه در فضا و در ارتباط با سایر عوامل کیفی فضا از جمله آرایه های معماری، نور، سبک معماری داخلی و غیره در جدول ۲ دیده و درک شود. عوامل مهم تاثیرگذار بر طراحی معماری داخلی شناسایی شده است.

جدول ۲: مهمترین عوامل تاثیرگذار در طراحی معماری داخلی

عوامل اجتماعی	فرهنگ / سنت / اعتقادات / زمان / مکان / ذائقه / اعتقادات
عوامل شکل	دکوراسیون / رنگ / بافت / سبک / وحدت و کثرت / ریتم / تناسب اندام / شکل و جرم
فاکتورهای محیطی	آب و هوا / مواد / نور / رطوبت / جمعیت / آب و هوا

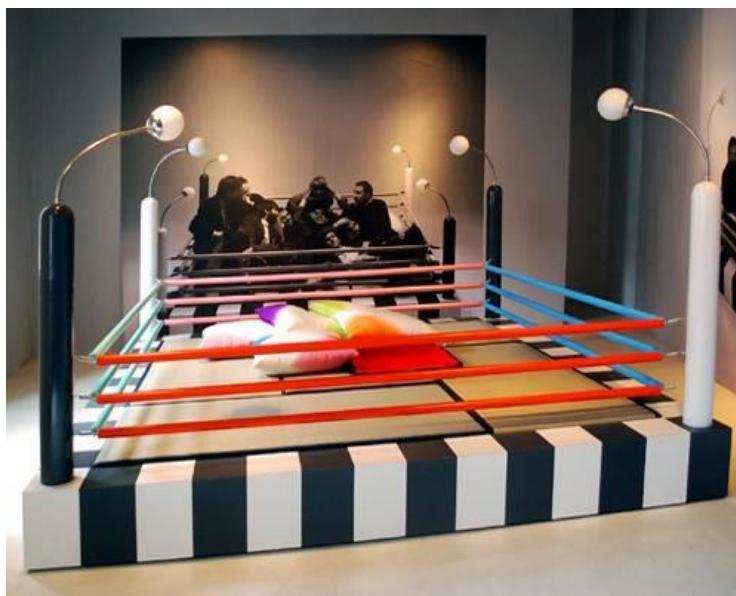
در یک سوی این میز عوامل تاثیرگذار جنبه تزئینی و نمادین یافت می شود و آرایه های زیبایی شناختی فضا در نظر گرفته می شود. از طرفی عوامل اجتماعی - روانی وجود دارد و رابطه ای دوسویه با انسان دارد و در بحث دیگر عوامل محیطی وجود دارد که ارتباط انسان در فضای داخلی را با عوامل محیطی تعیین می کند. در نهایت مجموع این عوامل و پارامترهای انسانی در طول زمان، سبک طراحی معماری داخلی هر فضا را ساخت که از طریق اشیا و مبلمان کامل و قابل درک است.

۴- بازتعریف فضای داخلی از طریق مبلمان در فضا

یکی از رویکردهای رایج مورد استفاده معماران، تطبیق مبلمان در فضا است. در ارتباط با پروژه های بزرگ مانند خانه های ویلایی و ساختمان های اداری، معماران شناخته شده مبلمان خاصی را طراحی کرده اند. هدف اصلی از طراحی مبلمان داخلی ایجاد نقش ویژه در یک سیستم بزرگتر بوده است. بنابراین می توان گفت که این زیبایی شناسی بازتاب ایده هایی است که نقش بسیار مهمی در کلیت فضا دارند (Bronsens, 1994).

شهرت پیام‌رسانی مبلمان داخلی و رابطه شکلی آن با سایر اجزا، شکلی چند بعدی دارد و ابعاد فرهنگی، ارزشی و زیبایی‌شناختی آن به بعد پیام‌رسان آن اضافه می‌شود. با این توضیح، مبلمان داخلی را می‌توان محصولی با کارکردهای چند بعدی دانست که مخاطب عام را تحت تأثیر قرار می‌دهد و نشان‌دهنده سبک و روحیه ساکنان، اقلیم، طبقه اجتماعی، مذهب و کاربرد آن در فضا است. اینگونه است که الساندرو مندینی به رابطه مستقیم طراحی و جامعه‌شناسی معتقد است، طراحی را می‌پذیرد که با فرهنگ زندگی و اندیشه جامعه سازگار باشد و نیازهای عملکردی و عاطفی مخاطب را برآورده کند (Richards, 2003). مبلمان به تنهایی معنای خاصی دارد که در رابطه تعبیر می‌شود. نسبت به اجزاء و کلیت آن، اما در ارتباط با معماری یک فضا، از نظر بعد نمادین آن معنای خاصی دارد که درک مفهوم و ایجاد لذت و تناسب در فضا از طریق گردش، ارتباط معنایی را فراهم می‌کند. تزئینات و هماهنگی فرم‌ها، واقعیت‌ها نشان داده است که شخصیت بصری محصول می‌تواند تأثیر متفاوتی در تعامل با مخاطب و فضا داشته باشد. بنابراین، رنگ، بافت، فرم، ابعاد و اندازه مبلمان می‌تواند به طور مستقیم بر درک مخاطب از فضا تأثیر بگذارد و شخصیت فضا را دوستانه، جدی، آرام، راحت یا دلهره آور نشان دهد. (شکل ۴).

شکل ۴: مفهوم مبلمان نمادین و فضای پست مدرن که از طریق آن تعریف می‌شود. (Vitruvius, 1998)

با بررسی عواملی که در فرآیند شکل‌دهی مبلمان و فضای داخلی به آن توجه شده است، مشخص می‌شود که سبک طراحی مبلمان فاکتور در معرفی فضای داخلی موثر بوده و سبک معماری داخلی نیز می‌تواند در تعیین و انتخاب آن کمک کند (Vitruvius, 1998). اشیاء، مواردی که سبک در مبلمان و طراحی معماری داخلی را تعیین می‌کند وجه اشتراک دارند که مهمترین آنها عبارتند از:

- فرهنگ
- روانشناسی مخاطب
- درک زیبایی‌شناختی

- رقبا
- روش
- قدرت خرید
- خط مشی
- جنبش های فکری
- اقلیم
- فاکتورهای محیطی

۵- نتیجه گیری

طراحی و انتخاب مبلمان برای فضای داخلی به چند دلیل حائز اهمیت است: اول اینکه مبلمان به عنوان یک محصول کاربردی که ارتباط مستقیم و نزدیک با مصرف کننده دارد، به طور قابل توجهی بر شرایط جسمی و روانی مخاطب تاثیر می گذارد و از نظر ارگونومی. (فنی) و زیبایی شناختی (ارزش متناسب و نمادین) در تعامل مستقیم و مؤثر با مخاطب. ثانیاً مبلمان به دلیل کاربرد آن در یک فضای خاص معنا پیدا می کند. بنابراین یک طرفه استفاده از مبلمان نقطه ارتباطی است که با محیط اطراف خود دارد. از سوی دیگر معماری داخلی آن دارای شاخص های مهمی در فضا است که از طریق آن برای مخاطب قابل درک است. شاخص هایی مانند تزئینات، اندازه فضا، ارتباطات فضایی و کاربری فضا که تحت تاثیر اقلیم، مصالح و شرایط اقتصادی قرار می گیرند، اشکال مختلفی به خود می گیرد. به طور کلی رابطه مبلمان و معماری داخلی را می توان به صورت زیر خلاصه کرد:

- شکل گیری مبلمان متأثر از عوامل اجتماعی، فنی، رسمی و اقتصادی است که هر یک از این عوامل به یکدیگر مرتبط بوده و در نهایت به سبک خاصی از مبلمان منجر می شود که شکل و گشتالت نهایی مبلمان را مشخص می کند.
- طراحی معماری داخلی نیز با توجه به شرایط در نظر گرفته شده در فرآیند طراحی مبلمان به همراه عناصر معماری داخلی تعیین می شود. بنابراین عامل سبک که خود تمام پارامترهای ذکر شده را استخراج می کند، در ایجاد هماهنگی و ارتباط مؤثر مبلمان با فضا مؤثر است.
 - ارزش های نمادین در کنار یکدیگر در ایجاد تعامل مؤثر بین دکوراسیون مبلمان و آرایه های معماری می تواند در حفظ انسجام مبلمان و فضا مؤثر باشد.

مراجع

1. Velte, M. Die Anwendung der Quadratur und Triangulatur bei der Grund-und Aufrißgestaltung der Gotischen Kirchen; Birkhäuser: Basel, Switzerland, 1951.
2. Egging, Bjorn. Kellein, Thomas. (2005). Alvar & Aino Aalto: Design: Collection Bischofberger. Hatje Cantz Publishers.
3. Glimcher, Marc. (2000). Earthly Forms: The Biomorphie Sculpture of Arp, Calder, Noguchi. Pace Wildenestein.
4. Burdek, Bernard E. (2005), Design, History, Theory and Practice of Product Design, London: Brikhouser.
5. Kunz, Willi. (2000). Typography: Macro and Micro Aesthetics. London:Expanded Ed.
6. Soleimani, B. Halimi, M.H. (2011). Aesthetic Approches to Product Design and Development, Baghe Nazar Journal, No 16, Vol 8, pp 92-79.
7. Bronsen, Nina. (1994). Italian Design, Taschen, Colohne.

**2nd International and
7th National Conference on
Sustainable Architecture and City**

Faculty of Architecture and Urban Design
Shahid Rajaei University
January 2023

**دومین همایش بین المللی و
هفتمین همایش ملی معماری و شهر پایدار**

دانشکده معماری و شهرسازی
دانشگاه شهید رجایی
بهمن ۱۴۰۱

8. Richards, S., 2003. Le Corbusier and the Concept of Self. New Haven & London: Yale University Press.
9. Vitruvius, (1998), Mimarlik Uzerine On Kitap (The Ten Books on Architecture), (translated by: Guven, S.) YEM Yayınevi: Istanbul
10. Schulz, C. N. (1971), Existence Space and Architecture, Praeger Publishers Inc.: New York.